

Vurdering av mulige effekter av enkelte sentrale regelendringer i Høringsnotat – implementering av MELD. St. 16 (2014-2015)

For

Utarbeidet av KONTALI ANALYSE AS

v/Anders Marthinussen og Ruth Kongsvik Brandvik

Vurderingene i denne rapporten er gjort for Salmon Group og i deler av analysen er medlemmer av Salmon Group brukt som case. Salmon Group er en organisasjon eid av medlemmer som produserer settefisk, matfisk eller begge av Atlantisk laks og/eller regnbueørret. Fellestrek for medlemmene er små- og mellomstore aktører med lokal eid struktur. Deler av medlemsmassen har egne slakterier, ett fåtall har bearbeiding og ingen har interregional biomassetak (heretter «IRBT») etter dagens forvaltning. Totalt drifter medlemmene 117 tillatelser for matfisk (inkludert tillatelser for særskilte formål). Ingen av medlemmene har mer enn 10 tillatelser.

Innhold, beskrivelse av problemstillinger med ref. i høringsnotatet.

I FLEKSIBILITET (ref. pkt. 6 Produksjonsområder og Flexibilitet pkt. 7 Unntak fra handlingsregelen)

II TIDSLINJE OG BESLUTNINGSPROSESSEN (ref. pkt. 5 Justering av kapasitet)

I Flexibilitet

Det nye forslaget om å knytte tillatelser til et gitt produksjonsområde vil innskrenke enkeltaktørers fleksibilitet for optimal drift og framtidig mulighet for å utvikle seg i form av vekst. Flere forhold foreslått i det nye systemet vil virke motsatt, herunder gradvis in-effektivisering av drift i form av redusert utnyttelse av tilgjengelige ressurser (mannskap, utstyr, lokaliteter) og kapasiteter (MTB). Dette gjelder særlig for mindre aktører som innplasseres i et avgrenset produksjonsområde, samt for mindre aktører der drift splittes på 2 forskjellige områder. Det presiseres fra Departementets side at det nye regelverket skal legge forholdene til rette for framtidig vekst i næringen og det er viktig å peke på at vekst også må tilrettelegges for alle aktører, uavhengig av størrelse og antall eksisterende tillatelser

Det foreslåtte systemet oppfattes å innskrenke fleksibilitet, men det er flere tiltak som kan påvirke og bidra til økt fleksibilitet, eksempelvis ved at det

- a) Åpnes for at tillatelser kan tilknyttes til flere produksjonsområder (ikke tilknyttes ett område og benyttes i inntil 2 områder samlet) ref. pkt. 6.3.3 alternativ 2
- b) Erstatte ordningen med Interregionalt Biomassetak (IRBT) med ordninger der alle har samme mulighet til å etablere en konsernbiomasse på tvers av ulike produksjonsområder. IRBT slik det er foreslått videreført kan bli konkurransevridende dersom annen fleksibilitet ikke etableres

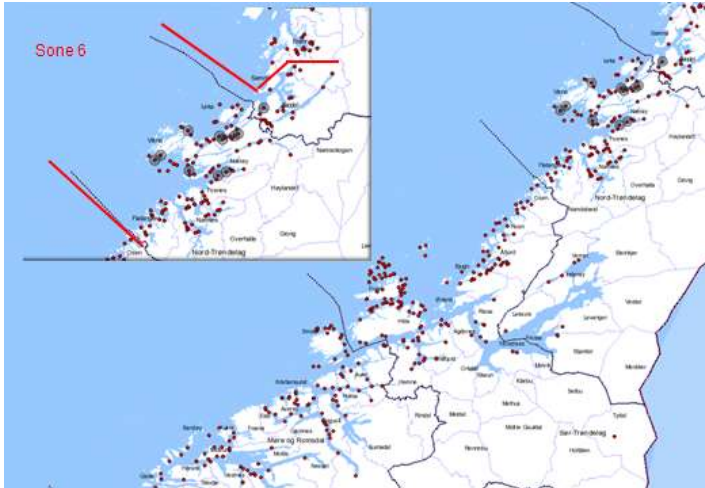
Det kan virke utfordrende å forvalte etter fleksibilitetskrav fra oppdretterne. Salmon Group sine aksjonærer vil bli innplassert i ett eller to områder med tilhørende tillatelser. Prinsipielt vil beskrivelsen av mulig fleksibilitet i pkt. 6.6.3 alternativ 2, ikke gi tilsiktet effekt hvor både vekst og bærekraft er ivaretatt. Alternativ 2 kan fungere etter tilsiktet hensikt, ikke bare for Salmon Group, men også øvrige aktører dersom tilknytning av tillatelser kan gjøres til de områdene selskapene har drift. Disse tiltakene kan vi utfra høringsnotatet ikke se er tilstrekkelig utredet og vurdert. I fortsettelsen ønsker vi å utdype følgende;

- Aktør i ett område (eksemplifisert med Salmonor i område 6)
- Aktør i to eller flere områder (Prinsipp i høringsnotat vs. alternative prinsipp)
- Aktører i flere områder vs. IRBT (Prinsipp i høringsnotat vs. alternative prinsipp)

Aktør i ett område

Eksempel/Case – Salmonor

- Aktør med 8 tillatelser, ikke IRBT
- Innplassert i produksjonsområde 6
- I dag tilhørende i Fiskeridirektoratets Region Trøndelag

Produksjonsområdet 6 er lite og dekker geografisk nedslagsfelt som er mindre enn 50% av dagens region, Trøndelag. I en situasjon der området over tid (eksempelvis 5 perioder, 10 år¹) får rødt trafikklys har aktøren ingen muligheter for å forflytte sin aktivitet til andre områder. Aktøren har lite å hente også på å flytte utaskjærs/offshore – grenselinja for området ligger 30 nautiske mil fra grunnlinja.

For området/aktøren kan rødt lys over tid slå ut på følgende vis

- Kapasitet justeres for alle med 6% annethvert år. Produksjonen i området reduseres noe, med effekten på lusesituasjonen/miljømessig belastning vurderes som usikker
- Aktøren får redusert driftsgrunnlag – fra 780 tonn per tillatelse til 572 tonn per tillatelse. Dette utgjør en reduksjon i kapasitet på over 2 tillatelser, tilsvarende 25% av det totale driftsgrunnlaget. For en aktør som allerede er liten vil dette ramme kraftig
- Hver tillatelse utgjør et verdipapir og tillatelser verdsettes til verdier rundt 100 mill. I en situasjon som beskrevet vil verdien av tillatelsen falle og det er grunnlag for å tenke seg at verdien faller mer enn den prosentuelle reduksjonen i MTB. Tar vi likevel utgangspunkt i en verdi på 100 mill, vil denne bli redusert til 73 mill med verdifall tilsvarende

¹ NB! Det er verdt å huske på at systemet skal kunne utvides med flere moduler og vi vet ikke i dag hva som kan gi rødt i framtida (eksempelvis ekstern forurensing, fiskehelse, organisk belastning, rømming, svinn, velferdsindikatorer mfl.). Det er derfor grunn til å vurdere situasjoner som vi i dag ikke kjenner og at områder over tid kan få rødt lys.

nedjusteringen av MTB. For aktøren vil det finansielle grunnlaget for drift bli redusert med over 270 millioner og falle bort.

I en situasjon som beskrevet ovenfor gir løsningen i det foreslåtte regelverket konkret ikke grunnlag for vekst, men kan gi grunnlag for å redusere miljøbelastningen i området og kun 1 av 2 mål oppnås.

Dersom aktøren derimot har mulighet til å tilknytte sine tillatelser til flere/andre områder, det vil si områder med bedre bærekraft (grønt lys), vil aktøren oppnå flere forhold

- a) Grunnlag for ny framtidsrettet bærekraftig drift (økonomisk, sosialt og miljømessig)
- b) Opprettholder verdien av verdipapiret som dagens tillatelse utgjør
- c) Aktøren får økt produksjon/vekst
- d) Produksjonen i område 6 reduseres, den totale biomassen reduseres og den miljømessige belastningen i området vil ventelig gå ned
- e) Mulighet til å gjennomføre riktige tiltak/gode planer

Denne alternative løsningen vil dermed danne grunnlag for både vekst og bedre miljømessig bærekraft for det aktuelle området. En slik løsning stoppes av premissene i det forelagte forslaget da knyttes kun til et område. Det bør derfor ikke ligge føringer for hvor mange områder tillatelsene kan knyttes til og heller ikke at områdene nødvendigvis skal grense til hverandre.

Det må åpnes for at aktører kan etablere drift og tilknytte sine tillatelser flere områder. Ved rødt lys i et område, kan aktører dermed vektlegge drift i andre områder med grønt lys. For å styrke aktørers fleksibilitet må lokaliteters MTB bestemmes av lokalitetens bærekraft, ikke i antall tillatelser som på tidspunktet for godkjenning av lokaliteten ble knyttet til lokaliteten.

Lokalitetenes MTB begrenses i dag av antall tillatelser som er knyttet til lokaliteten. Lokalitetens MTB skal bestemmes ut fra miljømessige forhold og lokalitetens faktiske bærekraft. Dersom en aktør søker godkjenning av en lokalitet med bæreevne på 5 000 tonn må lokaliteten godkjennes for faktisk bæreevne, ikke begrenset til det antall tillatelser som knyttes opp mot lokaliteten på et gitt tidspunkt. Dette vil gi fleksibilitet for styring og optimalisering av driften til lokaliteter/områder med bedre bærekraft. Enhver utnyttelse av tillatelser skal naturligvis være godkjent av myndigheter på forhånd.

I dag fastsettes lokalitets MTB i enheter tilsvarende en standard matfiskkonsesjon (780/745 tonn). Etter hvert som tildeling av MTB endres i form av prosentuelle kapasitetsjusteringer vil tillatelser ikke lenger være av standard størrelse. Dette forsterker behovet for å gå bort fra tillatelse-enheter ved fastsettelse av lokalitets-MTB. Lokalitetens MTB har en bæreevne tilsvarende en gitt produksjonsmengde, ikke den sum MTB som er tilknyttet lokaliteten.

En godkjenning av lokaliteter ut fra faktisk bæreevne vil være med å styre produksjon mot lokaliteter med best bæreevne. En aktør med 2 tillatelser er interessert i å produsere på en lokalitet med bæreevne 4 000 tonn i stedet for en lokalitet på 1 500 tonn. Et system som er innrettet som dette vil gi aktørene insitammenter til å søke etter de beste lokalitetene. Dette gir resultater i form av miljømessig bærekraftig utvikling.

Aktør i to områder (noen selskap i SG vil få delt sine konsesjoner i 2 områder)

Eksemplifisert prinsipielt.

En aktør med 5 konsesjoner fordelt på 2 produksjonsområder og 5 lokaliteter.

Utgangspunkt; Det forstås i pkt 6.3.3 alternativ 2 at en tillatelse kan kun knyttes til ett område, men kan også utnyttes i et annet område. I beskrivelse under har vi et selskap som har 2 tillatelser i ett område og 3 tillatelser i et annet område.

konsernbiomasse	3900	Tilknyttet					lisens	lisensstatus	
	område	1	1	3	3	3			5
konsesjon	a	780	780					a	780
	b	780	780					b	780
	c			780	780	780		c	780
	d			780	780	780		d	780
	e			780	780	780		e	780
produksjonsutnyttelse		3900	3900	3900	3900	3900		total	3900
lokalitet		i	ii	iii	iv	v			

Basert på forslaget i høringsnotatet om at tillatelser kan utnyttes i to områder og regulering av tillatelsen i forhold til trafikklyset i det området den er tilknyttet kan det i dette tilfellet se slik ut etter kapasitetsjustering. (farget tall viser utnyttelse, svart tall viser tilknytning)

- OMRÅDE 1
- OMRÅDE 3
- OMRÅDE 5

utnyttelsen i naboområdet har samme status som regulering i området den er tilknyttet

konsernbiomasse	3900						5	Ny lisensstatus	
	område	1	1	3	3	3			
konsesjon	a	733	733	733	733	733		a	733
	b	733	733	733	733	733		b	733
	c	827	827	827	827	827		c	827
	d	827	827	827	827	827		d	827
	e	827	827	827	827	827		e	827
lisens MTB		3947	3947	3947	3947	3947		total	3947
lokalitets MTB (uavhengig av lisens)		3900	3900	3900	3900	3900			
lokalitet		i	ii	iii	iv	v			

Effekten viser at MTB utviklingen i områdene blir lik. Aktøren utnytter sine tillatelser tilknyttet rødt område i grønt område og vice versa. Konsekvensen blir vekst også i rødt område. I dette tilfellet vil aktøren utnytte vekst på tillatelser i grønt område i område rødt, men får reduksjon på tillatelser tilknyttet rødt område i område grønt. Selskapets «konsern-MTB» påvirkes positivt i dette tilfellet ved at flest tillatelser er tilknyttet område 3 (det grønne området)

Alternativt forslag; Tillatelsene tillates tilknyttet til flere områder, dvs de områdene de utnyttes (ulikt forslaget at de tilknyttet i ett område og utnyttes i til sammen to områder).

konsernbiomasse	3900	område						lisensstatus	
	område	1	1	3	3	3	5		
konsesjon	a	780	780	780	780	780		a	780
	b	780	780	780	780	780		b	780
	c	780	780	780	780	780		c	780
	d	780	780	780	780	780		d	780
	e	780	780	780	780	780		e	780
produksjonsutnyttelse		3900	3900	3900	3900	3900	0	total	3900
lokalitet		i	ii	iii	iv	v	vi		

Samme trafikklys; rødt i område 1, grønt i område 3, gult i område 5.

Trafikklys;

OMRÅDE 1

OMRÅDE 3

OMRÅDE 5

Regulering

konsernbiomasse	3900	område						Ny lisensstatus	
	område	1	1	3	3	3	5		
konsesjon	a	733	733	827	827	827	0	a	789
	b	733	733	827	827	827	0	b	789
	c	733	733	827	827	827	0	c	789
	d	733	733	827	827	827	0	d	789
	e	733	733	827	827	827	0	e	789
lisens MTB		3666	3666	4134	4134	4134	0	total	3947
lokalitets MTB (uavhengig av lisens)		3900	3900	3900	3900	3900	0		
lokalitet		i	ii	iii	iv	v	0		

Effekten viser at biomasseutviklingen følger bærekraftsprisnippet for områdene. Reduksjon i rødt område og vekst i grønt område. Selskapets «konsern-MTB» blir lik som i foregående eksempel, men betydelig mer fleksibilitet til å redusere der det er rødt og vokse der det er grønt.

Dette viser at det gjennom å etablere en konsern-MTB selv for et lite selskap med lokaliteter i flere områder skal kunne forvaltes på en enkel måte. «Verdien/volumet» av tillatelsen i et rødt område utvikles negativt i et område med lavere bærekraft enn i et grønt område. Aktøren gis fleksibilitet som både gir vekst og bærekraft. Forutsetningen for en slik effekt er som nevnt at tillatelsene tilknyttet de produksjonsområder de utnyttes i og at lokalitetene som tillatelsene utnyttes på må ha en MTB som samsvarer med lokalitetens faktiske bærekraft og ikke antall tillatelser en aktør har. Det må for eksempel være rom for en aktør med 5 konsesjoner å få godkjent en lokalitet på 5 000 tonn MTB. I eksempelet over vil aktøren komme i en situasjon der lokaliteten må søkes godkjent utvidet for hver gang tillatelsen oppjusteres i grønt område. Faktisk bæreevne er 5 000 tonn, men på grunn av at kun 5 tillatelser er tilknyttet lokaliteten er MTB på lokalitet begrenset til det (dvs. 3 900 tonn).

Det samme caset har vi illustrert også for tilknytning til og utnyttelse i flere enn to områder;

konsernbiomasse		3900							
	område	1	1	3	3	3	5		Ny lisensstatus
konsesjon	a	733	733	827	827	827	780	a	789
	b	733	733	827	827	827	780	b	789
	c	733	733	827	827	827	780	c	789
	d	733	733	827	827	827	780	d	789
	e	733	733	827	827	827	780	e	789
lisens MTB		3666	3666	4134	4134	4134	3900	total	3947
lokalitets MTB (uavhengig av lisens)		3900	3900	3900	3900	3900	3900		
lokalitet		i	ii	iii	iv	v	iv		

Som illustrasjonen viser skal det prinsipielt ikke være mer utfordrende å inkludere flere enn 2 områder for tilknytning av tillatelser. «Verdien» følger områdets farge og utnyttes i forhold til det. Det behøver heller ikke være en forutsetning at områdene må grense til hverandre.

Det kan kanskje etableres et øvre tak på hvor mange områder en tillatelse kan tilknyttes, men i prinsippet skal det være mulig å forvalte også uavhengig av om områdene grenser til hverandre eller ikke.

UNNTAK FRA HANDLINGSREGEL; alternativ vurdering

- a) Konsesjonene knyttet til lokaliteten (i) får vekst selv om området er rødt. Dersom den andre lokaliteten (ii) ikke får unntak fra handlingsregelen blir det ikke vekst her. Justering av samme tillatelse i øvrige områder får den fargen som området har. (Unntaksregulering grønne tall)

1 aktør, 3 soner, Konsern MTB, Unntaksregel

konsernbiomasse		3900							
	område	1	1	3	3	3	5		Ny lisensstatus
konsesjon	a	827	733	827	827	827	780	a	804
	b	827	733	827	827	827	780	b	804
	c	827	733	827	827	827	780	c	804
	d	827	733	827	827	827	780	d	804
	e	827	733	827	827	827	780	e	804
lisens MTB		4134	3947	3947	3947	3947	3900	total	4019
lokalitets MTB (uavhengig av lisen		3900	3900	3900	3900	3900	3900		
lokalitet		i	ii	iii	iv	v	vi		

Aktører i flere områder (2) vs. Aktør m/ IRBT (Interregionalt biomassetak)

Utgangspunkt:

2 aktører som begge driver 10 tillatelser i 2 produksjonsområder. Etablert sonedrift gir utsett annethvert år i produksjonsområdene (generasjonsutsett).

Selskap B har IRBT og utnytter dette, slik at utsett samles for hver generasjon.

Selskap A har ikke IRBT.

Eksemplene dekker ulike scenarier

- 1) Lik regulering for selskap A, men selskap B med IRBT overfører vekst til rødt område (basert på drift struktur hvert andre år)

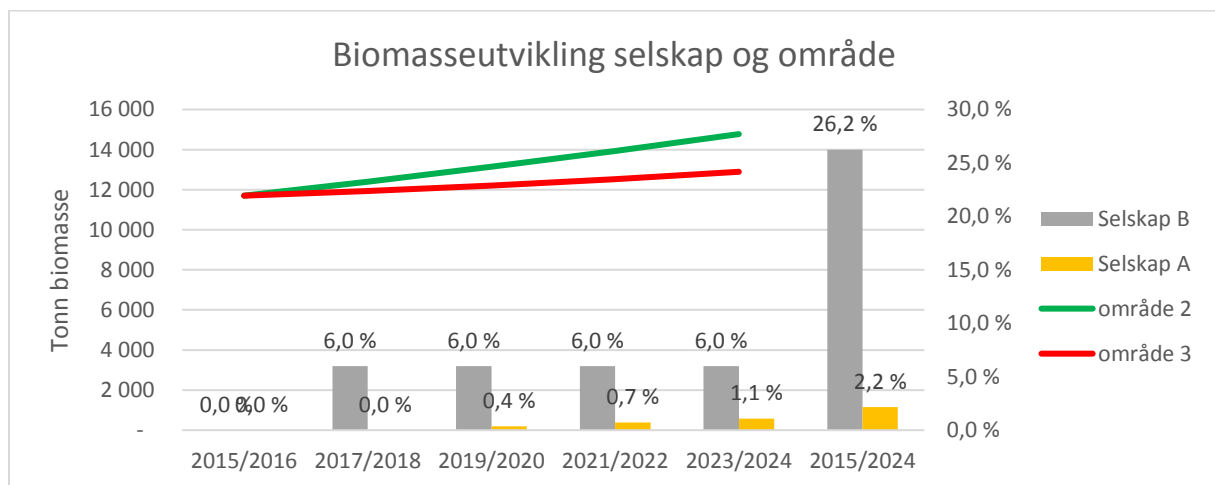
	ant konsesjoner	IRBT	antall områder	drift	tilknyttet område
Selskap A	10	nei	2	5 i hver	2 og 3
Selskap B	10	ja	2	10 eller 0	2

- 2) Lik regulering for selskap A, men selskap B med IRBT overfører reduksjon til grønt område (basert på driftsstruktur hvert andre år)

	ant konsesjoner	IRBT	antall områder	drift	tilknyttet område
Selskap A	10	nei	2	5 i hver	2 og 3
Selskap B	10	ja	2	10 eller 0	3

1) Lik regulering for selskap A, men selskap B med IRBT overfører vekst til rødt område (basert på driftsstruktur hvert andre år)

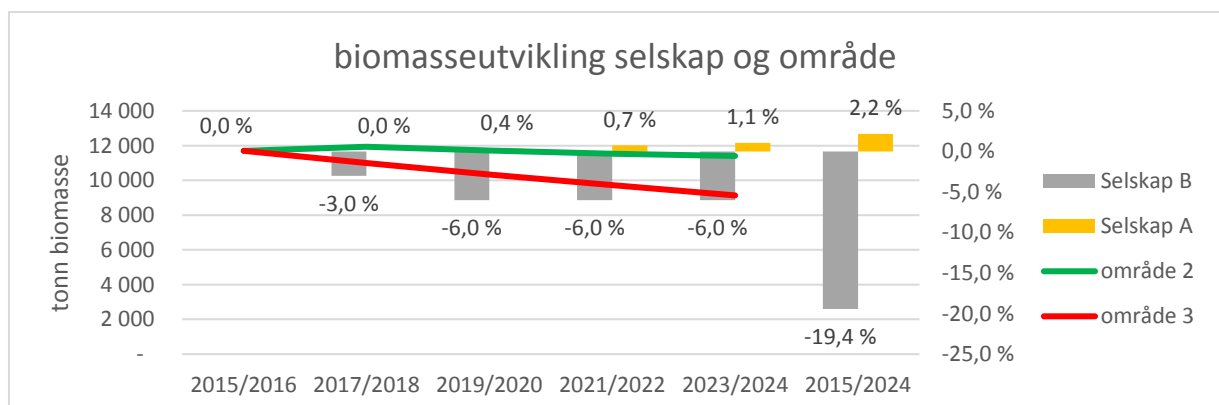
		område 2	område 3	sum
2015	MTB Selskap A	3 900	3 900	7 800
	MTB Selskap B	7 800	-	7 800
	Sum	11 700	3 900	15 600
2016	MTB Selskap A	3 900	3 900	7 800
	MTB Selskap B	-	7 800	7 800
	Sum	3 900	11 700	15 600
2017	MTB Selskap A	4 134	3 666	7 800
	MTB Selskap B	8 268	-	8 268
		12 402	3 666	16 068
2018	MTB Selskap A	4 134	3 666	7 800
	MTB Selskap B	-	8 268	8 268
		4 134	11 934	16 068
2019	MTB Selskap A	4 382	3 446	7 828
	MTB Selskap B	8 764	-	8 764
		13 146	3 446	16 592
2020	MTB Selskap A	4 382	3 446	7 828
	MTB Selskap B	-	8 764	8 764
		4 382	12 210	16 592
2021	MTB Selskap A	4 645	3 239	7 884
	MTB Selskap B	9 290	-	9 290
		13 935	3 239	17 174
2022	MTB Selskap A	4 645	3 239	7 884
	MTB Selskap B	-	9 290	9 290
		4 645	12 529	17 174
2022	MTB Selskap A	4 924	3 045	7 969
	MTB Selskap B	9 847	-	9 847
		14 771	3 045	17 816
2023	MTB Selskap A	4 924	3 045	7 969
	MTB Selskap B	-	9 847	9 847
		4 924	12 892	17 816

Begge områder får vekst pga. IRBT, fordel selskap B (m/IRBT) 26 % vekst i perioden vs aktør uten IRBT lik med 2,2 %. Fordel grunnet tilknytning grønt område

2) Lik regulering for selskap A men selskap B med IRBT overfører reduksjon til grønt område (basert på driftsstruktur hvert andre år) dette grunnet tilknytning av konsesjoner til område 3

		område 2	område 3	sum
2015	MTB Selskap A	3 900	3 900	7 800
	MTB Selskap B	7 800	-	7 800
	Sum	11 700	3 900	15 600
2016	MTB Selskap A	3 900	3 900	7 800
	MTB Selskap B	-	7 800	7 800
	Sum	3 900	11 700	15 600
2017	MTB Selskap A	4 134	3 666	7 800
	MTB Selskap B	7 800	-	7 800
	Sum	11 934	3 666	15 600
2018	MTB Selskap A	4 134	3 666	7 800
	MTB Selskap B	-	7 332	7 566
	Sum	4 134	10 998	15 132
2019	MTB Selskap A	4 382	3 446	7 828
	MTB Selskap B	7 332	-	7 332
	Sum	11 714	3 446	15 160
2020	MTB Selskap A	4 382	3 446	7 828
	MTB Selskap B	-	6 892	7 112
	Sum	4 382	10 338	14 720
2021	MTB Selskap A	4 645	3 239	7 884
	MTB Selskap B	6 892	-	6 892
	Sum	11 537	3 239	14 776
2022	MTB Selskap A	4 645	3 239	7 884
	MTB Selskap B	-	6 479	6 685
	Sum	4 645	9 718	14 363
2022	MTB Selskap A	4 924	3 045	7 969
	MTB Selskap B	6 479	-	6 479
	Sum	11 402	3 045	14 447
2023	MTB Selskap A	4 924	3 045	7 969
	MTB Selskap B	-	6 090	6 284
	Sum	4 924	9 135	14 058

Begge områder får reduksjon, grunnet innplassering av tillatelser til selskap B m/ IRBT i rødt område blir utnyttelsen/bruk i grønt område også regulert ned. Selskap A får vekst i grønt og reduksjon i rødt område, samlet sett på 2,2 %

Ytterligere Kommentarer pkt.

Et av eksemplene (eksempel 1) viser at det med dette systemet, åpner for at en aktør med IRBT kan ta med seg tillatelser for vekst i grønt område inn i et rødt område og vokse, samtidig som at en aktør uten IRBT ikke kan gjøre tilsvarende. Dette gir uheldige effekter på miljøet (økt produksjon i rødt område), og konkurransevridning på grunn av IRBT.

På den andre siden (eksempel 2) vil et selskap med IRBT få en ulempe dersom tillatelsene er tilknyttet et rødt område. Utnyttelsen i de andre områdene vil da bli redusert selv om det/de områdene er grønne.

IRBT løser ikke fleksibilitetsutfordringene, hverken for de som har ordningen eller de som ikke har den med det foreslåtte systemet.

IRBT ble i sin tid innført som et virkemiddel for å avhjelpe en situasjon der aktører fikk u hensiktsmessige begrensninger for driften på grunn av at konsernets tillatelser var hjemmehørende i FiDiR's ulike administrative regioner. For å avhjelpe dette fikk aktører med videreføring anledning å beregne sin konsernbiomasse på tvers av FiDiR's regioner – IRBT. Aktører uten foredling fikk ikke samme fortrinn. En videreføring av dette systemet viderefører et konkurransefortrinn basert på premisser som ikke har med miljømessige forhold å gjøre, derimot tilknyttet forhold i andre ledd av verdikjeden og som det for mange aktører ikke er driftsgrunnlag til å involvere seg i. IRBT gir derfor et utilsiktet konkurransefortrinn for større aktører uten å bedre miljømessig bærekraft.

Dersom man skal oppnå fleksibilitet som ivaretar bærekraftig vekst er det ikke tilstrekkelig at tillatelsene er tilknyttet kun ett område. Tillatelsene burde heller tilknyttes de lokalitetene som selskapet har i ett eller flere områder og «verdien» reguleres i forhold til områdets farge og i forhold til et «konsernregnskapsprinsipp» se for øvrig prinsipp på side 5 og 6

II Tidslinjen/beslutningsprosessen

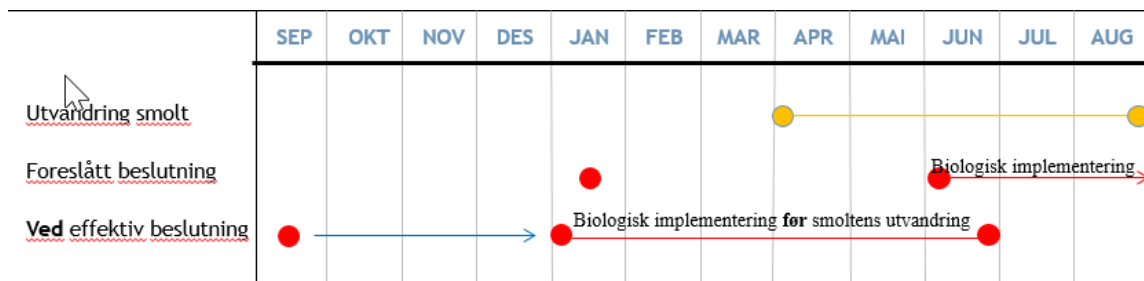
Tidspunktet beslutningen kommer på er av vesentlig betydning for aktørenes mulighet til å tilpasse seg og optimalisere driften. Grønt eller rødt trafikklys påvirker driften og underliggende produksjonsplaner.

Etter samtaler med HI har vi forstått at perioden for modellkjøring som viser lusepress på laks er april til august, mens det for sjørørret er resultater akkumulert per kalenderår.

Konsekvensen av en beslutning om trafikklys gitt av departementet i januar gir sub-optimale tilpasningsstrategier både for;

- a) den miljømessige belastning og
- b) for produksjon

Nedjustering av kapasitet: I høringsnotatet foreslås det en tilpasningsperiode på 6 måneder. Tidspunktet for beslutning er helt sentralt for at for at tilpasningen skal gi ønsket effekt for miljømessig belastning. Det skapes negative miljøeffekter ved beslutning i januar og tilpasning i de påfølgende 6 måneder. Beslutningen kommer for sent til å ha effekt på utvandrende laksesmolt det året, som starter fra april. Målet må være at kapasitetsjusteringer er på plass innen april det året vedtaket gjelder for, dette krever beslutning senest oktober året før.

Implementering av rødt trafikklys ved rigid lokalitetsstruktur, det vil si dersom tillatelser kun kan benyttes i et produksjonsområde, gir betydelige negative effekter for drift og fiskevelferd. Aktører planlegger alltid i forkant av produksjonen, driftsplaner vil være på nivå med dagens, eller med utgangspunkt i forventet kapasitetsvekst (+6%). En kapasitetsnedjustering på 6% medfører en reduksjon i produksjonsplaner på hhv 6% eller 12%. For aktører som kun har sin produksjon i et område skaper den rigide lokalitetsstrukturen situasjoner der levende frisk fisk må destrueres.

Biologisk implementering av kapasitetsnedjustering skjer ved en kombinasjon av

- a) forsert slakting
- b) omrokking av produksjonsplaner i form av redusert utsett.

Redusert utsett medfører destruksjon av frisk fisk (settefisk) uten vferdsmessig forankring. For en aktør med 8 konsesjoner som planlegger drift uten ytterligere vekst (gult trafikklys), vil en kapasitetsnedjustering på 6% medføre en reduksjon i utsett på 6%. Dette utgjør rundt 300 000 individ, levende frisk settefisk som eventuelt må destrueres for å tilpasses kapasitetsnedjusteringen.

Dersom driftsplanleggingen har tatt utgangspunkt i vekst (grønt trafikklys og kapasitetsoppjustering 6%) vil konsekvensene doubles.

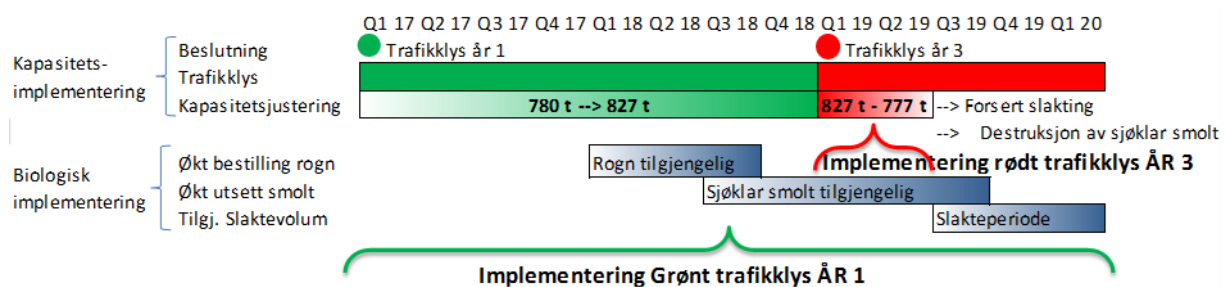
Ved fleksible ordninger, der aktørene har mulighet til å produsere i flere områder, vil slike situasjoner unngås ved at produksjonen omrokers til områder egnet for vekst.

Oppjustering av kapasitet krever tilsvarende effektiv beslutningsprosess og er viktig for at formålet om vekst og en optimal tilpasning skal fungere:

Eksempel: Grønt lys ved begynnelsen 2017 -økt MTB fra 2018

Implementering av kapasitetsjusteringen forsinkes av utlysingsprosedyrer, søknadshåndtering o.a. Den faktiske tilgjengelig økte MTB vil derfor ikke være på plass før i 2018, kanskje ikke før i 2019 på grunn av klagebehandling og andre utfordringer i tildelingsprosessen.

Biologisk implementering iverksettes når kapasitetsjusteringen faktisk er tildelt og krever en langsiktig planleggingshorisont. Rogn er normalt ikke tilgjengelig uten forhåndsbestilling (minst 10-14 uker), mens sjøklar smolt vi tidligst være klar i september 2018, altså ca. 18 måneder etter beslutning. I samme periode kan utviklingen i området ha endret seg negativt samtidig med at oppdretter investerer i produksjonsvekst jfr. forrige tildeling og beslutning om vekst godkjent i 2017 er ingen garanti for at oppdretter kan implementere dette til sjø i 2018 eller 2019.

Analogi til trafikklys: Det grønne lyset kommer og fra du setter bilen i gir til du skal gi gass blir det rødt lys!

Effektiv beslutningsprosess er vesentlig for å oppnå rask reduksjon av miljømessig belastning og rask/optimal effekt av kapasitetsjusteringer som skal gi vekst i næringen.

Oppsummering

Fleksibilitet

Det nye forslaget om å knytte tillatelser til et gitt produksjonsområde vil innskrenke enkeltaktørers fleksibilitet for optimal drift og framtidig mulighet for å utvikle seg i form av vekst. Det presiseres fra Departementets side at det nye regelverket skal legge forholdene til rette for framtidig vekst i næringen og det er viktig å peke på at vekst også må tilrettelegges for alle aktører, uavhengig av størrelse og antall eksisterendetillatelser. Salmon Group sine aksjonærer vil drive i ett eller to områder med tilhørende tillatelser, og vil ha utfordringer med å optimalisere sin drift uten fleksible løsninger som gir bærekraftig vekst

Det kan virke utfordrende å forvalte etter fleksibilitetskrav fra oppdretterne. Skissert forslag i høringsnotat til STM gir ikke ønsket effekt på bærekraftig vekst.

Alternativ vurdering viser at det gjennom å etablere en konsern MTB selv for et lite selskap med lokaliteter i flere områder skal kunne forvaltes uten at det blir for komplisert. «Verdien/volumet» av tillatelsen i et rødt område utvikles negativt i et område med lavere bærekraft enn i et grønt område. Aktøren gis fleksibilitet som både gir vekst for selskapene og bærekraftig utvikling i områdene. Med basis i høringsnotatet kan vi ikke se at en slik alternativ løsning er vurdert tilstrekkelig fra departementets side.

For å styrke aktørers fleksibilitet må lokaliteters MTB bestemmes av lokalitetens bærekraft, ikke i antall tillatelser som på tidspunktet for godkjenning av lokaliteten ble knyttet til lokaliteten

Tidslinje og beslutningsprosessen

Rammene i trafikklysordningen krever forutsigbarhet til implementering av reguleringen. Biologisk planlegging og effekt av regulering påvirkes sterkt av beslutningstidspunktet fra departementets side. En mer eksakt plan for dette må skisseres for å skape forutsigbarhet for aktørene.

Kristiansund/Tysnes 20.09.2016